

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1777/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-292/24 E

Název	Základní škola Bystré, okres Svitavy
Sídlo	Školní 24, 569 92 Bystré
E-mail	zsbystre@zsbystre.cz
IČO	70 188 084
Identifikátor	600 100 511
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Mužík
Zřizovatel	město Bystré
Místo inspekční činnosti	Školní 24, Bystré
Inspekční činnost na místě	10., 11. a 15. 10. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Bystré, okres Svitavy (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny. Od poslední inspekční činnosti došlo ke změně ředitele školy a jeho zástupce. Aktuálně se v 11 třídách vzdělávalo 247 žáků prvního až devátého ročníku. Více než 10 % stavu tvořili žáci cizinci, téměř polovina žáků dojíždí

z 11 okolních obcí. Do čtyř oddělení školní družiny bylo zapsáno 117 účastníků, ve školním klubu 30.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel i jeho zástupkyně po prvním roce ve funkci dotvářejí a zpřesňují nastavené řídicí mechanismy a procesy. Daří se jim pozitivně působit na spolupráci pedagogických pracovníků, kteří jsou částečně zapojeni do dílčích částí správy školy. Stanovená koncepce školy je pedagogy přijímána, cíle rozvoje jsou projednávány a sdíleny se zřizovatelem, postupně „nabíhá“ jejich realizace. Naplňování deklarovaných a zřizovatelem podporovaných cílů je zřejmé z každodenní činnosti školy, v níž se výrazně uplatňuje např. zařazování projektové výuky, začleňování žáků cizinců, realizace pravidelných třídnických hodin. Rozbíhá se vyhledávání a podpora nadaných žáků, důraz je kladen na vyšší úroveň vzájemné spolupráce pedagogických pracovníků. Obsah vedené dokumentace je průběžně zpřesňován a aktualizován. V průběhu inspekční činnosti byly opraveny drobné formální nedostatky např. v řádech školy. Příležitostí je např. v rámci reakce na očekávanou revizi rámcových vzdělávacích programů zvážit zpřehlednění školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (zpracovat množství doplňků a aktualizací), dále pokračovat v kvalitativním rozvoji a kontrole nastaveného systému řízení, část kompetencí ředitele delegovat. Ze záznamů jednání pedagogických rad je zřejmé konkrétní projednávání zejména oblasti průběhu vzdělávání a jeho výsledků, podpora rozvoje gramotností. Rovněž pravidelné porady a intenzivní denní přenos informací mezi všemi pedagogy účelně přispívají k organizování chodu školy a procesu vzdělávání žáků. Také činnost předmětových komisí účinně podporuje zlepšování průběhu vzdělávání, vybraných metod a aktivit ve výuce. Obsah výroční zprávy o činnosti školy vychází z evaluace procesů, objektivně hodnotí výsledky činnosti školy v různých oblastech a přináší dobrý náhled na její činnost.

V pedagogickém sboru došlo k částečné obměně, včetně pěti asistentek pedagoga je téměř plně odborně kvalifikovaný. Uvádění začínajících učitelů je zajištěno (včetně zařazování tandemové výuky dvou učitelů) a podporováno. Prioritou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměření na podporu rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků a kyberbezpečnost, wellbeing žáků, prevence sociálně patologických jevů a oblasti podle individuálního zájmu nebo odbornosti a funkce jednotlivých pracovníků. Podporovanou formou vzdělávání je i sdílení poznatků a zkušeností např. formou vzájemných hospitací a tandemové výuky, což podporuje a posiluje rozvoj výchovných strategií školy. Hospitační činnost ředitele byla zaměřena v uplynulém školním roce zejména na začínající a méně zkušené učitele a třídy prvního ročníku, zjištění a závěry byly s jednotlivými učiteli projednávány. Příležitostí je vyhodnocování a zobecňování závěrů z kontrolní činnosti a další práce s nimi. Odbornou úroveň poskytovaných poradenských služeb v rámci školního poradenského pracoviště zvyšuje kvalifikovanost jejich členů pro vykonávání těchto specializovaných činností, zapojení speciálních pedagogů a školní psycholožky (částečný úvazek).

Vedení školy podporuje wellbeing žáků i pedagogických pracovníků, zřejmě je vytváření pozitivních prosociálních vztahů, a to i na bázi sestavování a vysvětlování pravidel chování žáků, která pomáhají předcházet řadě problémových situací. Žáky oceňovaným přínosem pro smysluplné trávení času přestávek bylo zakoupení her do tříd, zpřístupnění společenské místnosti (školní klub) pro žáky během velké přestávky s nabídkou vzdělávacích a zájmových aktivit, pravidelné turnaje ve stolním tenisu, stolním „fotbálku“ či piškvorky apod. Pro stmelování třídních kolektivů zase adaptační pobyty, akce zaměřené na podporu

zdravého životního stylu a osobnostně-sociálního rozvoje, cyklovýlety a lyžování i žáků prvního stupně.

Prostorové podmínky školy jsou pro vzdělávání velmi dobré. K dispozici je osm učeben nad počet kmenových tříd, které jsou využívány jako např. odborné pracovny. Počet a jejich vybavení podporuje naplňování školních vzdělávacích programů. Ve spolupráci se zřizovatelem se vedení školy daří průběžně zlepšovat stav i vybavení. Zásadním pro to je plánovaná rozsáhlá rekonstrukce hlavní budovy i školního prostranství a vybudování školního hřiště. Také zapojení do projektů zlepšilo materiální podmínky vzdělávání (např. v oblasti digitálních pomůcek), zvýšila se podpora žáků doučováním. Do žákovské knihovny se doplňují knihy pro společnou četbu žáků především ve třídách prvního stupně. Činnost školní družiny byla rozšířena o čtvrté oddělení. Prostory školní družiny a školního klubu jsou vybaveny potřebnými hračkami a pomůckami. Úplata za školní družinu umožnila lépe dovybavit nově zařizované čtvrté oddělení, nákup her a výtvarných potřeb nebo digitální techniky. Vhodné by bylo zvýšit počet relaxačních prvků např. podsedáků a obměnit sportovní vybavení.

Dotační prostředky umožnily zajistit činnost školního asistenta, školního speciálního pedagoga, psychologa a intenzivněji podporovat integrační aktivity pro žáky s odlišným mateřským jazykem. Přínosem pro vzdělávání bylo i získání grantu *Chytrá škola 2024*, v jehož rámci probíhaly vzdělávací aktivity v oblasti digitální gramotnosti (besedy pro žáky, školení pro pedagogické pracovníky a webinář pro rodiče). Toto vše má zřejmý pozitivní dopad na velmi dobré vzdělávací výsledky i výchovný proces. O pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci poučováni. Výrazná pozornost je věnována prevenci sociálně patologických jevů. Zde se osvědčuje zavedená spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací proces v základní škole je realizován podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Klíče k životu – škola pro Tebe* ve verzi aktualizované pro školní rok 2024/2025. Propojení učiva s běžným životem a s důrazem na podchycení rozvoje žákovských gramotností zprostředkovávají žákům „rozvíjející“ předměty jako etická výchova, výchova ke zdraví, mediální výchova, finanční gramotnost a komplexní závěrečný projekt *Závěrečná práce*. Výrazným pozitivním prvkem vyučovacího procesu je nastartování podpory vzdělávání nadaných žáků, v době inspekční činnosti spíše formou nepovinných úkolů, účastí v množství soutěží a dalších aktivit. Jeden žák s diagnostikovaným nadáním pracoval podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny, dva žáci podle snížených očekávaných výstupů. Příležitostí je vyšší míra diferenciací předkládaného učiva podle možností žáků ve standardních hodinách.

Hospitovaná výuka napříč ročníky základní školy měla řadu shodných rysů. Byla učiteli připravená, převládala příznivá, klidná a přátelská spolupracující atmosféra. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla na partnerské úrovni. Zájem o předmět někteří učitelé podporovali zařazováním praktických situací, zajímavostmi a propojením učiva s reálným životem a využitím znalostí žáků. V menší míře byla výuka diferencovaná pro podporu nadaných žáků nebo jejich případný zájem o určité téma. Kladené nároky byly přiměřené a srozumitelné, tím se zvyšovala samotná motivace žáků k dokončení zadané práce. Přítomné asistentky pedagoga účelně podporovaly žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně žáků s odlišným mateřským jazykem) a podle výukové situace ve třídě i ostatní žáky. Jejich spolupráce s vyučujícími byla přínosná, přispívala ke zvyšování

vzdělávací úrovni žáků a jejich učebnímu pokroku. Výuka realizovaná tandemem učitelů měla opodstatnění a zvyšovala efektivitu vzdělávacího procesu. V hospitovaných hodinách byly méně často využívány další informační zdroje. Bylo by vhodné se zaměřit na jejich častější využívání ve výuce, aby měli žáci možnost trénovat vyhledávání informací, ověřování jejich pravdivosti, jejich třídění, analýzu a využitelnost. V některých hodinách učitel poskytoval žákům zpětnou vazbu, která byla využitelná k jejich dalšímu učení.

Metody a formy výuky ve sledovaných hodinách na prvním stupni většinou podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. Někteří učitelé zařazovali vhodnou motivační složku s možností zapojení a vlastního vyjádření žáků. V některých hodinách učitelé nabízeli žákům aktivizující formy a metody práce s možností zajímavých činností mimo lavice, v kruhu na koberci, u tabule i po celé třídě. Vzájemnou spolupráci žáci občas rozvíjeli prací ve dvojicích či skupinách. Postoje žáků byly rozvíjeny asi v polovině hospitovaných hodin. Žáci se nebáli učitelky oslovit a obrátit se na ně s přáním nebo prosbou a v některých hodinách diskutovali k zadanému úkolu. Digitální technika byla využita účelně učiteli, ale i žáky. Hodiny byly většinou uzavřeny pochvalou žáků, často bylo uplatněno efektivní sebehodnocení.

Na druhém stupni převažoval z hlediska výběru forem a metod výuky frontální způsob v kombinaci se samostatnou prací žáků. Zvláště při výuce cizích jazyků byly rozvíjeny u žáků kompetence komunikační a spolupráce ve dvojicích. Silnou stránkou těchto hodin bylo, že byly vedeny téměř celé ve vyučovaném jazyce. Učitelé vhodně uplatňovali mezipředmětové vztahy, zájem o předmět často podporovali motivačním zařazováním zajímavostí, propojením učiva s reálným životem a využitím znalostí žáků. Dostatek času byl věnován procvičování a upevňování získaných vědomostí. Příležitostí ke zvyšování kvality výuky je zařazování průběžné formativní zpětné vazby, která by žákům konkretizovala, jak dosáhnout naplnění stanoveného cíle, na co se dále zaměřit. Zpětnou vazbu poskytovali v nadměrné míře učitelé sami, příležitostí je i vyšší míra zařazování vzájemného vrstevnického hodnocení, které by zvýšilo nejen častější zapojení žáků, ale současně podpořilo rozvoj kompetencí komunikačních a dovednost asertivně obhajovat vlastní názor. Bylo by účelné zaměřit se při té příležitosti také na stanovování pedagogických cílů (k jakému výsledku by měli žáci dojít, jakého pokroku dosáhnout), což bylo v praxi často zaměňováno za název probíraného učiva nebo obsah vyučovací hodiny. To v závěru výuky nevedlo k vyhodnocování míry účinnosti vzdělávacího procesu. Učitelé zařazovali reflexi učiva, často i orientační sebehodnocení žáků na diferenciaci vzdělávacích cílů. V rámci vyučování byly prohlubovány zejména vědomosti, vhodné situace pro rozvoj postojů byly využity méně.

Ve školní družině měli žáci po dopoledním vyučování dostatečný prostor pro odpočinek, pohybovou relaxaci i rozvoj nadání. Některé z činností vedly ke kompenzaci únavy z vyučování, další poskytovaly účastníkům dostatek příležitostí k vlastní seberealizaci. Vychovatelky účastníkům nabízely jak řízené činnosti se společnými aktivitami, tak prostor pro individuální hry podle vlastního výběru. Žáci měli možnost zažít úspěch, což se projevovalo jejich nadšením. V rámci odpoledního programu školní družiny se žáci zapojují do šest kroužků, celkově ve 13 kroužcích různého zaměření (hlavně na sport a hry, anglický jazyk nebo ICT) tráví volný čas téměř 250 zapsaných účastníků (někteří žáci v několika útvarech).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Průběžné výsledky žáků i celkovou úroveň jejich připravenosti ke střednímu vzdělávání dlouhodobě vyhodnocuje vedení školy, metodická sdružení i jednotliví učitelé. Formy zjišťování úrovně výsledků vzdělávání zůstaly od minulé inspekční činnosti obdobné, podobně jako evidence míry naplnění očekávaných výstupů ve většině tříd prostřednictvím známek. Pozitivem je zavedení slovního hodnocení v prvním až třetím ročníku s tím, že žáci jsou postupně připravováni na hodnocení klasifikací. Podrobnější informace k učebním návykům či posunům žáků si učitelé zaznamenávají jen individuálně podle svého vlastního uvážení např. na prvním stupni tvoří mapy pokroku jako součást žakovských portfolioů. Žáci devátých ročníků dlouhodobě završují vzdělávání na základní škole a zvládnutí potřebných kompetencí formou komplexních závěrečných prací a jejich veřejných prezentací a obhajob. Prokazují schopnost vyhledávat a zpracovávat informace, prokázat kulturu psaného a mluveného slova, výtvarného zpracování textu a v neposlední řadě prokázat schopnost práci veřejně prezentovat a obhájit. Kromě toho se žáci vybraných ročníků také účastní dlouhodobě externího testování (pravidelně v šestém a devátém ročníku), což umožňuje posoudit přidanou hodnotu vzdělávacího procesu. Jejich výkony dosahují velmi dobré úrovně, zpravidla odpovídají oblasti republikového průměru nebo jsou lepší s tím, že většinou odpovídají úrovni jejich studijních předpokladů. Jedním z přínosů a také potvrzením dobrých výsledků je i vysoká úspěšnost při řešení úloh přijímacích zkoušek žáků devátého ročníku na střední školy.

V rámci celkového hodnocení na vysvědčení se výsledky žáků oproti minulé inspekční činnosti zlepšily. Na konci školního roku 2023/2024 prospělo s vyznamenáním celkem 74 % žáků, všichni ostatní prospěli. Vedení i předmětové orgány se pravidelně a aktivně zabývají analýzou prospěchových výsledků žáků, daří se jí vhodně působit na učitele v oblasti hodnocení, a to včetně respektování individuálních možností žáků. Zohlednění možností funguje i u žáků s odlišným mateřským jazykem, kde je v případě potřeby organizována výuka českého jazyka jako druhého cizího jazyka. K dalšímu zlepšení lze dospět ve spolupráci s příslušnými členy školního poradenského pracoviště, kteří by prostřednictvím hospitační činnosti sledovali funkčnost a účinnost podpůrných opatření žáků a využívání možností jejich vzdělávacího potenciálu.

Zachycené případy rizikového chování jsou ihned řešeny, ve školním roce 2023/2024 nebyl žádný žák hodnocen sníženým stupněm z chování. Z udělených výchovných opatření výrazně převažovaly pochvaly. Škola při prevenci výrazně spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou při využívání jejich preventivních programů do výchovného působení na žáky. Přínosem je podpora aktivit žakovského parlamentu. Toto vše svědčí o systematické práci pedagogů a že chování je na velmi dobré úrovni, což potvrdila i inspekční zjištění na místě.

Škola je aktivní v podávání a získávání grantů, což umožňuje rozšířit nabídku vzdělávacích aktivit pro žáky i kompetencí pedagogických pracovníků. Podpora rozvoje nadání projektem *Bystrá hlavička* se zaměřilo na identifikaci a rozvoj nadání žáků. Grantový program *Chytrá škola* podporuje osvětu a vzdělávací aktivity v oblasti bezpečí na internetu, digitální gramotnosti a zavádění technologií do výuky s cílem zvýšit mediální gramotnost pedagogických pracovníků a jejich rodičů, v prevenci negativních důsledků užívání internetu. V rámci této osvěty proběhly i webináře pro rodiče a veřejnost. Významným vzdělávacím a motivačním prvkem je podpora celoškolních projektů např. *Den bezpečného internetu*, *Křížem krázem Vysočinou*, *Olympijský den*, *Ekologický den* a dílčí třídní projekty. Dlouhodobě je škola součástí programu *Škola podporující zdraví*. Zdravý životní styl si žáci

průběžně osvojují témata ve výuce, ale také zapojením do tradičních projektů (např. *Mléko do škol*, *Ovoce a zelenina do škol*, dopravní výchova)

Závěry

Vývoj školy

- Změna vedení školy,
- Škola určena jako spádová pro vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem,
- Kontinuita v dlouhodobě komplexním rozvíjení výchovně-vzdělávacího procesu,
- Vyhledávání nadaných žáků, počáteční vytvoření podmínek pro mimořádně nadané žáky,
- Rozšíření činnosti školní družiny o jedno oddělení,
- Udržení široké nabídky mimoškolních kroužků pro žáky.

Silné stránky

- Vzájemné vztahy mezi vedením školy a pedagogy a žáky vytvářejí bezpečné a pozitivní atmosféru zajišťující pohodové podmínky pro vzdělávání (1.4),
- Činnost předmětových komisí účinně podporuje zlepšování průběhu vzdělávání (3.3, 3.5),
- Pedagogičtí pracovníci individuálně a systémově pracují s žáky s odlišným mateřským jazykem (4.3),
- Ověřování dobrých výsledků žáků formou externích testování (5.1).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Kontrolní systém nové vedení zatím ověřuje, zpětná vazba z kontrolní činnosti výchovně vzdělávacích činností není využívána systémově (2.1),
- Příležitostí je účinnější stanovování cílů vyučovacích hodin zaměřených na rozvoj žáka a jejich provázání s formativním vyhodnocením v závěru hodin, nižší míra diferenciacce práce většiny žáků (4.1).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Pokračovat v kvalitativním rozvoji a kontrole nastaveného systému řízení, vyhodnotit možnost širšího delegování kompetencí ředitele,
- Vyhodnocovat a zobecňovat závěry z kontrolní činnosti a dále s nimi pracovat,
- Vést systematicky učitele k využívání závěrů vyučovacích hodin k formativní zpětné vazbě žákům a k získání zpětné vazby od žáků prostřednictvím metod sebehodnocení a vzájemného hodnocení jejich učebního pokroku,
- Zaměřovat cíle vzdělávacích hodin na žáky a využívat je při formativním vyhodnocování úspěšnosti a přínosu vzdělávání,
- Zvýšit míru diferenciacce předkládaného učiva podle možností žáků,

- Pokračovat v naplňování vzdělávacích aktivizujících metod deklarovaných v platném školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání – hlavně metod kooperativních, problémových a výzkumných, dialogických, častěji zařazovat příležitosti častější využívání dalších informačních zdrojů,
- Zvážit zpřehlednění školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání,
- Doplnit ve školní družině relaxační prvky např. podsedáky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 10. 10. 2024
2. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání, školní družinu a školní klub platné ve školním roce 2024/2025
3. Školní matrika - školní rok 2024/2025
4. Školní řád základní školy, vnitřní řád školní družiny, vnitřní řád školního klubu platné od 1. 9. 2024
5. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2024/2025
6. Třídní knihy - školní rok 2024/2025
7. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2023/2024
8. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní rok 2023/2024, 2024/2025
9. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování - školní rok 2024/2025
10. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2024/2025
11. Zápisní listky školní družiny, školní rok 2024/2025

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském

zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor

12. 11. 2024